

Fylkesmannen i Hedmark

Miljøvern avdelingen
Postboks 4034, 2306 Hamar

Vår dato	Vår referanse
10.12.2013	2013/8396
Arkiv nr.	Deres referanse
461.3	

Saksbehandler, innvalgstelefon
Steinar Østlie, 62 55 11 77

Inspeksjonsrapport

2013.009.I.FMHE

Grilstad AS, avd. Brumunddal,
Postboks 183,
2381 Brumunddal

Inspeksjon ved Grilstad AS, avd. Brumunddal

Dato for inspeksjonen: 10.12.2013
Rapportnummer: 2013.009.I.FMHE
Saksnr.: 2013/8396

Kontaktpersoner ved kontrollen:

Fra virksomheten:
Tor Jan Larsen, tekn. leder

Fra Fylkesmannen i Hedmark:
Steinar Østlie, senioringeniør

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjon ved Grilstad AS, avd. Brumunddal, 10.12.2013:

Fylkesmannen avdekket 3 avvik og 1 anmerkning:

- Vurdering/kvalitetssikring av prøvetakingspunkt er ikke gjennomført
- Utført risikovurdering kunne ikke forevises
- Avviksbehandling for ytre miljø er ikke implementert
- Rutiner for levering av farlig avfall kan forbedres (*anmerkning*)

Virksomheten må sende en skriftlig bekreftelse innen **01.06.2014** på at avvikene er rettet. Virksomheten bes også gjøre en vurdering av anmerkningene. Se også rapportens punkt 4. Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 2.

Med hilsen

Jørn Georg Berg e.f.
miljøverndirektør

Steinar Østlie
senioringeniør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.

1. Informasjon om virksomheten

Organisasjonsnr (underenhet): 979 188 900	Eies av: 937 070 632
Besøksadresse: Fabrikkvegen 9, 2383 Brumunddal	Telefon: 62 33 20 00
Bransjenr. (NACE-kode): 10.130	E-post: firmapost@grilstad.no

Kontrollert anlegg

Navn: Grilstad AS, avd. Brumunddal	Anleggsnr: 0412.0049.01
Kommune: 0412 Ringsaker	Anleggsaktivitet: Næringsmiddelind.
Fylke: Hedmark	Risikoklasse: 3
Tillatelse gitt: 19.11.2012	Tillatelse sist oppdatert: -

2. Inspeksjonens omfang

Formålet med inspeksjonen var å vurdere om virksomheten etterlever regelverk som omfatter virksomhetens risiko for å forurense det ytre miljø, samt rutiner for håndtering av avfall og kjemikalier. Videre er det undersøkt om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Fylkesmannen har blant annet undersøkt:

- Utslipp til vann og luft – utslippskontroll og dokumentasjon av driftsresultater
- Håndtering, lagring og levering av farlig avfall
- Håndtering av kjemikalier, rutiner for substitusjon
- Påvirkning av støy og lukt på omgivelsene
- Forebyggende vedlikehold
- Kartlegging og vurdering av risiko for å forurense ytre miljø
- Rutiner for registrering og behandling av uønskede hendelser (avviksbehandling)
- Interne revisjoner og systematisk gjennomgang av internkontrollen

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Virksomheten plikter snarest å rette opp de avvikene som er beskrevet i denne rapporten. Virksomheten bes også gjøre en vurdering av anmerkningen og aktuelle tiltak knyttet til disse. Vi ber om en skriftlig redegjørelse for tiltak og oppfølging av påpekte avvik og anmerkninger innen **01.06.2014**.

Dersom et avvik ikke kan lukkes eller et tiltak ikke kan avsluttes innen fristen, må det utarbeides en plan for videre framdrift.

Vi viser dessuten til rapportens punkt 4, vedr. oversendelse av dokumentasjon for gjennomført risikovurdering.

Klageadgang

Pålegget om er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 7. Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter at rapporten er mottatt. Klagen bør være skriftlig, begrunnet, og skal sendes via Fylkesmannen i Hedmark.

4. Pålegg om opplysninger

Virksomheten må sende Fylkesmannen følgende opplysninger innen **01.01.2014**, (jf. forurensningsloven § 49):

- Prosedyre for gjennomføring av risikovurdering iht. internkontrollforskriften § 5, andre ledd, pkt. 6.
- Resultater av gjennomført kartlegging, analyse og vurdering av risiko som vedrører ytre miljø.

Klageadgang

Pålegget om opplysninger er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 49. Dere har rett til å klage på vedtaket innen tre dager etter at dere har mottatt pålegget (jf. forvaltningsloven § 14). En eventuell klage kan fremsettes både skriftlig

5. Gebyr for inspeksjonen

Virksomheten er ved denne inspeksjonen plassert i gebyrsats 3 (jf. Fylkesmannens varselbrev datert 22.11.2013). Dette betyr at dere skal betale *kr. 11 700* i gebyr for den gjennomførte inspeksjonen. Gebyrsats følger av virksomhetens plassering i risikoklasse, jf. forurensningsforskriften § 39-6. Faktura med innbetalingsblankett vil bli oversendt fra Miljødirektoratet.

Fylkesmannen viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen.

6. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Fylkesmannens postjournal og på www.norskeutslipp.no (jf. offentleglova).

Kopi av rapporten sendes også til:

- Ringsaker kommune
- Hias IKS

7. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1:

Vurdering/kvalitetssikring av prøvetakingspunkt er ikke gjennomført.

Avvik fra:

Utslippstillatelse av 19.11.2012.

Inspeksjonsrapport av 16.12.2009.

Kommentarer:

Gjennom bedriftens utslippstillatelse av 19.11.2012 er det satt krav om vurdering av hvorvidt uttatte prøver til utslippskontrollen er representative for bedriftens utslipp. Vurderingen skulle foretas innen 01.01.2014, men utredningen er ikke startet opp.

Utslippetsprøver tas fra målekasse foran V-overløp. Avløpsvannet inneholder partikler og mye synlig fett. Avløpet pumpes støtvis ut fra fettavskillerne, slik at målekassa da belastes kraftig. Mellom pumpestøtene er det liten vannføring gjennom målekassa. Da vil fett legge seg på overflata, mens tyngre partikler sedimenterer.

Ved inspeksjonen kunne det ikke fastslås hvor hyppig prøvetakeren tar delprøver. Det er uklart hvorvidt det er utarbeidet noen prosedyre for dette.

Uttatte prøve delprøver samles i 10-liters plastbøtte i kjøleskap til en ukeblandprøve. Delprøvene konserveres ikke i prøvetaksperioden. Etter avsluttet prøvetaking tas ut en prøve for levering fra oppsamlet samleprøve. Manglende konservering ble også påpekt ved vår forrige inspeksjon i 2009.

Ved inspeksjonen i 2009 ble det opplyst at mengdemåler ved målekassa for utløpet viste for små verdier, noe som medførte at det kunne bli beregnet mindre utslippsmengder enn hva som virkelig forekom. Nå viser mengdemåler for mye. Bedriften har løst dette ved å legge til grunn forbruk av rentvann ved anslag av avløpsmengde. Bedriften mener feilkilden her er liten, ettersom små vannmengder forbrukes i prosessen. Dette forbruket bør kvantifiseres dersom målt rentvannsmengde fortsatt som benyttes for å fastsette avløpsmengden.

Ved inspeksjon i 2009 ble det videre opplyst det ville bli forsøkt med tilsats av fettspisende bakterier. Dette er et forsøk som bedriften anser å være vellykket, men det er ikke redegjort for noen kvantifisert effekt.

Etter oppstart av baconproduksjon økte fosforutslippet i 2012 med mer enn 50 % fra 2011 til 2012 (fra 0,26 tonn til 0,63 tonn P). Enkeltprøver har overskredet utslippskravene for 2012, dette er påpekt i eget brev (av 07.05.2013). Årsutslippet ligger likevel fortsatt på rundt 50 % av tillatt ramme. Utslippetsøkningen skyldes i hovedsak tilsats av fosfatholdig saltlake til baconet. Saltlaken resirkuleres internt i produksjonsmaskina gjennom dagen, men slippes til avløp daglig ved avsluttet produksjon. Bedriften vurderer å forsøke tørrsalting av baconet. Dette vil trolig gi mindre utslipp, men det vil samtidig øke produksjonskostnaden. Etterspørselen vil avgjøre om dette vil være en framtidrettet metode. Eventuelt bør alternative tiltak for å redusere eller begrense fosforutslippet fra laken utredes.

Ved egenrapportering av årlig utslipp mot tillatelsens krav, har bedriften oppgitt to verdier, én basert på beregning av månedlige gjennomsnittsverdier og én basert på høyeste enkeltprøve. Det er ikke logisk at årlig utslipp (tonn/år) kan ha to verdier. Dette er også påpekt i vårt brev av 07.05.2013.

Avvik 2:

Utført risikovurdering kunne ikke forevises.

Avvik fra:

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften), § 5, andre ledd, pkt. 6.

Kommentarer:

Ved inspeksjonen ble det framvist et dokument eller en prosedyre «Risikovurdering ved teknisk avdeling Grilstad AS, avd. Brumunddal», datert 01.07.2012, som beskriver planlagt identifisering av avvik og uønskede hendelser med tanke på å kartlegge risikoforhold i avdelingen. Resultatet av utført kartlegging eller av gjennomført risikoanalyse med påfølgende vurdering kunne ikke framvises. Det framgår ikke av ovennevnte dokument at hensyn til miljø blir fokusert ved kartleggingen.

Dersom kartlegging, analyse og vurdering av risikoforhold knyttet til ytre er gjennomført, ber vi vennligst om at dette oversendes innen 01.01.2014.

Avvik 3:

Avviksbehandling for ytre miljø er ikke implementert.

Avvik fra:

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften), § 5, andre ledd, pkt. 7.

Kommentarer:

Avvik blir registrert og behandlet i bedriften, men dette er primært kvalitetsavvik, i noen grad HMS-avvik relatert til arbeidsmiljø og helserisiko. Avvik knyttet til ytre blir i liten grad registrert, f.eks.:

- Analyser av enkeltprøver som overskrider utslippskravene.
- Publikumsklager på fløytelyder grunnet uhellsutslipp av damp over tak. Dette inntreffer omtrent 1-2 ganger årlig.

Eksemplene er typiske hendelser der avviksbehandling er naturlig. Bedriften bør gjennomgå rutiner og kriterier for å registrere avvik.

8. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Rutiner for levering av farlig avfall kan forbedres.

Kommentarer:

Farlig avfall skal leveres til godkjent mottak eller innsamler. Leveringsplikten inntreffer dersom samlet mengde farlig avfall overstiger 1 kg. Avfallet skal leveres minst en gang årlig.

Bedriften har ikke foretatt noen klar avgrensning av hvilke avfallsfraksjoner som skal leveres som farlig avfall. Det er levert noe farlig avfall hvert år, men ikke alle fraksjoner som oppstår i bedriften. Det er avfallsbesitters (bedriftens) ansvar å deklare farlig avfall ved levering, men innsamler vil normalt bistå med dette. Bedriften bør i samarbeid med innsamler gjennomgå avfallsfraksjonene som genereres og avklare hva som skal klassifiseres som farlig avfall.

9. Andre forhold

Bedriften vil få 40 nye ansatte når produksjonen ved Grilstad Kristiansand, som nedlegges, blir overført. Det vil da være ca. 120 ansatte. Noe av produksjonen som ble overført fra Gjøvik er borte, men det har kommet til leveranser til Norgesgruppen og Rema 1000.

Produkter nå er pålegg, pølser og bacon. Det produseres normalt ett skift, men to nå rett før jul.

Støymålinger foretas årlig ute på fabrikkområdet. Støykrav fra bedrifter er normalt knyttet til støynivå på fasader ved omgivelsenes bebyggelse. Måling i 2013 ble foretatt over 8 timer under ordinær produksjon. 2 målinger viste gjennomsnittsverdier 47,9 og 60,5 dB(A), med maksverdier rundt 108 dB(A). Maksverdiene inntraff i forbindelse med smell fra truckgafler og dunk når containere ble sluppet på bakken. Målingene ble påvirket av trafikkstøy. Oppstilling av vogntog med kjøleaggregat nattetid anses ikke å utgjøre noe problem. Råstoffleverandører er i hovedsak norske transportører som er godt kjent ved bedriften. Vogntog som må vente natta over for å levere råvarer henvises til 24-timers oppstillingsplass ved E-6.

Forebyggende vedlikehold

Alle maskiner, komponenter og annet vedlikeholdstrengende utstyr er registrert i vedlikeholdsprogrammet (V-tek). Gjennomføringen av vedlikeholdsprogrammet kan tidvis være litt på etterskudd, men med forestående ansettelse anser bedriften å ha tilnærmet tilstrekkelige ressurser. Det er ikke rom for noen totalstopp av bedriften for vedlikehold, men enkeltlinjer kan stå et par dager. Renseanlegget og annet utslippsrelatert utstyr er i mindre grad følsomt for regelmessig vedlikehold.

10. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for kontrollen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven).
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften).
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften).
- Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter korrespondanse mellom virksomheten og Fylkesmannen
- virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige driften og til forhold av betydning for helse/miljø/sikkerhet
- Utslippstillatelsen fra Fylkesmannen i Hedmark, datert 19.11.2012.

